

Svar på fråga 2024/25:1333 och 2024/25:1335 av Markus
Wiechel (SD) Öppenvård vid kejsarsnitt och Rätten till kejsarsnitt

Markus Wiechel har frågat mig om jag och regeringen har vidtagit några åtgärder i syfte att säkra öppenvården också för kvinnor som föder med kejsarsnitt eller om man kan förvänta sig åtgärder inom detta område.

Markus Wiechel har också frågat mig på vilket sätt jag och regeringen verkat för att stärka rätten för kvinnor att välja kejsarsnitt.

Patientens bästa står i centrum för regeringens prioriteringar på hälso- och sjukvårdsområdet och det är viktigt att patientlagen (2014:821) efterföljs.

Det är högt prioriterat av regeringen att säkerställa en välfungerande förlossningsvård där alla kvinnor känner sig trygga. Uppföljningar visar att förlossningsvården i huvudsak är trygg och säker med goda medicinska resultat.

Gravida har möjlighet att välja planerat kejsarsnitt i stället för vaginal förlossning om vårdgivaren bedömer att planerat kejsarsnitt är ett likvärdigt eller bättre alternativ till vaginal förlossning, enligt vetenskap och beprövad erfarenhet och om planerat kejsarsnitt framstår som befogat, bland annat med hänsyn till kostnaderna. Det är viktigt att det förs dialog om fördelar och nackdelar med olika förlossningssätt och att den gravida ges information, tid för samtal och ett respektfullt bemötande. Det är således en fråga för professionen med sin erfarenhet och utbildning, i dialog med den gravida kvinnan. Det är inte politiken som är bäst lämpad för sådana beslut.

Regeringen genomför löpande åtgärder för att stärka förlossningsvården, mödrahälsovården och kvinnors hälsa. För 2025 avsätter regeringen 1,6 miljarder kronor till detta ändamål. Totalt har 5 miljarder kronor avsatts för förlossningsvård och kvinnors hälsa under åren 2023–2025.

Inom ramen för satsningen har regeringen, för statens räkning, ingått årliga överenskommelser med Sveriges Kommuner och Regioner om en personcentrerad, tillgänglig och jämlik mödrahälsovård och förlossningsvård samt förstärkta insatser för kvinnors hälsa.

Regeringen har gett flera uppdrag till myndigheter inom området. Bland annat har Socialstyrelsen fått i uppdrag att nationellt samordna, stödja och följa upp förlossningsvården,

flickors och kvinnors hälsa och vård för sexuellt våldsutsatta. I uppdraget ingår att långsiktigt arbeta för att stärka och utveckla mödrahälsovården, förlossningsvården samt hälso- och sjukvården för flickors och kvinnors hälsa. I detta ingår till exempel att stödja det regionala arbetet för att öka tillgängligheten och vårdkapaciteten samt stärka kompetensförsörjningen inom området. Uppdraget ska slutredovisas i oktober 2027. Vidare har IVO fått i uppdrag att förstärka den nationella tillsynen av mödrahälsovården och förlossningsvården under åren 2023–2025. Uppdraget slutredovisas i mars 2026.

Socialstyrelsen har även fått i uppdrag att ta fram en nationell plan för förlossningsvården, vilket är en del av regeringens ambition att skapa en mer jämlik, nära och patientsäker vård i hela landet. Uppdraget ska slutredovisas den 15 september 2025.

Stockholm den 15 augusti 2025

Acko Ankarberg Johansson